

V. DUSZPASTERSTWO LITURGICZNE

Bp Stefan Cichy

Propozycje duszpastersko-liturgiczne na Rok św. Pawła

Wstęp

Przed kilku laty na Rok Eucharystii Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów wydała propozycje liturgiczno-duszpasterskie dla całego Kościoła¹. Na obchodzony obecnie Rok św. Pawła nie ma takich propozycji, ale Instytuty liturgiczne i inne grupy osób przygotowały różne propozycje nabożeństw słowa Bożego i innych nabożeństw oraz medytacji i modlitw na Rok św. Pawła. Istnieją np. propozycje przygotowane przez Niemiecki Instytut Liturgiczny zatytułowane „*Hört nicht auf zu beten*” (Eph 6,18). *Gottesdiensthilfen zum Paulus-Jahr 2008/09* („Przy każdej sposobności módlcie się” /Ef 6.18/. Pomoce liturgiczne na Rok św. Pawła 2008/09)².

Radio Watykańskie nadało już szereg audycji ks. Marka Starowieyskiego z cyklu: „Wakacje ze św. Pawłem” z okazji Roku św. Pawła, ogłoszonego 28.06.2008 przez Benedykta XVI, np. audycje zatytułowane: Solidarny, Wśród przyjaciół, Moc w słabości się doskonali, Moc i słabość, Prześladowca, Dlaczego wakacje ze św. Pawłem?, Lament nieczytanej Biblii. Audycje te znajdują się na stronach internetowych Opoki.

Papież Benedykt XVI 2 lipca 2008 r. w ramach śródowych audiencji generalnych rozpoczął nowy cykl katechez o Apostole Narodów.

Czasopisma katolickie drukują artykuły o św. Pawle.

Poszczególne diecezje czy nawet parafie z kościołami, w których można zyskać odpust zupełny w Roku św. Pawła mogą przygotować różne formy nabożeństw ku czci Apostoła Narodów. Wszystko ma służyć nie tylko lepszemu poznaniu życia, podróży i działalności Apostoła Narodów, ale także poznaniu jego nauki i duchowości.

Okazją do realizacji celów Roku św. Pawła mogą być Msze św. o tym Apostole, nabożeństwa ku jego czci i prywatne modlitwy zanoszone do niego.

a. Msze o św. Pawle Apostole

Szczególne miejsce zajmuje Msza ze święta Nawrócenia św. Pawła (25 stycznia). Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów zezwoliła na odprawienie w niedzielę, dnia 25 stycznia 2009 r, kiedy przypada III Niedziela „w ciągu roku”, jednej Mszy św. z formularza święta Nawrócenia św. Pawła³. Ta niedziela będzie więc szczególnym dniem poznania Apostoła Narodów dla większości wiernych w Roku św. Pawła.

¹ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Rok Eucharystii. Wskazania i propozycje*, Poznań 2004.

² Propozycje te nie zostały wydane drukiem, ale umieszczone na stronie internetowej <http://www.dbk-paulusjahr.de/files/gottesdiensthilfen.pdf>.

³ *Zob. Dekret o celebracji święta Nawrócenia św. Pawła, apostoła w roku jubileuszowym 2008-2009*, „Anamnesis” 14 (2008) nr 3 (54) s. 15-16.

W *Mszale rzymskim* znajduje się formularz Mszy wotywniej o św. Pawle⁴. Tego formularza można używać w dni powszednie okresu zwykłego. Warto w Roku św. Pawła częściej z tej możliwości korzystać przypominając postać Apostoła Narodów i modlić się za jego wstawiennictwem o ducha apostołskiego na jego wzór.

Pomocą w przygotowaniu celebracji liturgicznych i innych celebracji w Roku św. Pawła mogą być nie tylko książki i artykuły podane na końcu tych uwag, ale także homilie wygłaszane z okazji święta Nawrócenia św. Pawła albo z okazji uroczystości św. Apostołów Piotra i Pawła przez Papieży. Na stronie internetowej Komisji Liturgicznej Episkopatu USA podano w związku z Rokiem św. Pawła homilie papieża Benedykta XVI wygłoszone w tych dniach liturgicznych⁵.

b. Nabożeństwa o św. Pawle Apostole

W pomocach na Rok św. Pawła przygotowanych przez Niemiecki Instytut Liturgiczny jest wprowadzenie dotyczące prośby o jedność chrześcijan. Potem są uwagi na temat układu nabożeństw słowa Bożego na Rok św. Pawła i kilka w całości opracowanych nabożeństw na podstawie tekstów z listów Apostoła Narodów. Jest tam nabożeństwo o powołaniu Apostoła (na podstawie Ga 1,10-24), o Pawle, świadku Zmartwychwstałego (por. 1 Kor 15,3-11), o dziękczynieniu za powołanie (por. 1 Tm 1,12-17), o Pawle, Apostole pogan (por Ef 3,5-13), o obdarzeniu łaską i słabości Apostoła (por. 2 Kor 12,1-10). Jest też nabożeństwo ułożone na podstawie tekstu Kol 3,12–17 zatytułowane „Powołani do świętości”. Są też uwagi na temat nabożeństw słowa Bożego na podstawie Listu do Galatów.

Nabożeństwo o powołaniu Apostoła ma następujący układ:

Obrzędy wstępne

Śpiew na wejście

Znak krzyża

P. W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

W. Amen.

Wprowadzenie

P. Droga życiowa św. Pawła Apostoła zaczyna się w Tarsie w Małej Azji (w dzisiejszej Turcji) jako członka żydowskiej gminy żyjącej w diasporze. W Jerozolimie szukał bliskości z faryzeuszami i prześladował wyznawców Jezusa aż do Damaszku. Po nawróceniu stał się gorliwym zwolennikiem nowej drogi. Paweł wie, że jest powołany przez samego Chrystusa. Staje się największym głosicielem orędzia Jezusa z Nazaretu. Staje się Apostołem Narodów. Nie zaprzeczał swoim korzeniom żydowskim. Jego przepowiadanie skierowane jest do narodów basenu Morza Śródziemnego. Różnice narodowościowe, etniczne i społeczne są przed Bogiem bez znaczenia. W swoich listach do wspólnot odpowiada na pytania dotyczące wiary, daje wskazania duszpasterskie i nawiązuje do trudności w życiu wspólnotowym. Przy tym wskazuje zawsze na swoje własne życie, w którym dostrzega pełne łaski Boże działanie. Wszystko

⁴ *Mszal rzymski dla diecezji polskich*, Poznań 1986, s. 198°.

⁵ Zob. <http://www.nccbuscc.org/liturgystpaul/index.shtml>.

w jego życiu jest owocem wolnej i miłosiernej inicjatywy Bożej (por. 1 Kor 15,9-10; 2 Kor 4,1; Ga 1,15).

Wezwania do Chrystusa – tropy

Modlitwa wstępna

P. Boże, Ty szukasz ludzi, którzy o Tobie mówią i przekazują światu Twoją Dobrą Nowinę. Pomóż nam przewycięzać gnuśność i lęk przed ludźmi, a być całym naszym życiem Twoimi świadkami. Prosimy o to przez Jezusa Chrystusa.

Albo:

P. Wszechmogący Boże, Ty troszczysz się o Twój lud przez pasterzy, których mu dajesz. Wzbudź w Kościele ducha wiary i gotowości oraz powołaj także w naszych dniach ludzi, którzy służą ołtarzowi oraz przepowiadają z mocą i dobrocią radosną Nowinę. Prosimy o to przez Jezusa Chrystusa.

Przepowiadanie

Wprowadzenie

Paweł założył około roku 50 w Galacji w Małej Azji wspólnoty. Kilka lat później pojawili się głosiciele błędnej nauki. Z Dziejów Apostolskich (Dz 19,1 - 20,1) wiemy, że w tym czasie Paweł przebywał w Efezie. Stamtąd pisze sprzeciwiając się fałszowaniu orędzia chrześcijańskiego. Przypomina własne nawrócenie i powołanie na Apostoła pogan. To powołanie ma nie od ludzi, ale sam Bóg go wybrał.

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Galatów (Ga 1,10-24)

Responsorium

R. Paweł, sługa Chrystusa Jezusa, powołany na Apostoła, * wybrany, by przepowiadać Ewangelię Bożą. – R.

V. W imię Jezusa prowadził pogan do wiary. * Wybrany, by przepowiadać Ewangelię Bożą. (por. Rz 1,1.5) Chwała Ojcu. – R.

Milczenie

Odpowiedź wspólnoty

Śpiew

(kilka propozycji śpiewów)

Ojcze nasz

Zakończenie

Błogosławieństwo

P. Wszechmogący Boże, Ty stale powołujesz w twoim Kościele ludzi, którzy dają świadectwo o Twojej miłości. Udziel nam przez wstawiennictwo św. Apostoła Pawła, abyśmy szli za Twym wezwaniem i poznali, do czego nas wezwałeś. Prosimy o to przez Chrystusa naszego Pana.

Błogosławieństwo Boga wszechmogącego, Ojca i Syna, i Ducha Świętego niech zstąpi na was i pozostanie z wami na zawsze.

W. Amen.

Rzesłanie

P. Błogosławmy Panu. – **W.** Bogu niech będą dzięki.

c. Osobiste modlitwy do św. Pawła

W wydawnictwie Edycja św. Pawła w Częstochowie ukazała się pamiątkowa publikacja dotycząca Roku św. Pawła i samego Apostoła Pogan pt. *Rok Świętego Pawła. Książka z modlitewniczkami i listami na płycie CD. Wydanie Pamiątkowe*. Wydawcy mają nadzieję, że stanie się ona niezbędnikiem dla wszystkich, którzy w świadomy sposób chcą przeżyć ten szczególny czas w Kościele. By w tym dodatkowo pomóc, do książki dołączona została płyta z wyborem listów św. Pawła czytanych przez aktorów Teatru Starego w Krakowie oraz kieszonkowy minimodlitewnik z litaniami do Świętego. Warto skorzystać także z tej pomocy w obchodzonym roku jubileuszowym 2000. rocznicy urodzin św. Pawła.

Koronka do świętego Pawła Apostoła napisana przez błogosławionego Jakuba Alberione, założyciel Rodziny Świętego Pawła.

1. Uwielbiam Cię, Jezu, za wielkie miłosierdzie udzielone świętemu Pawłowi przez nawrócenie go z zawziętego prześladowcy na gorliwego Apostoła Kościoła. A Ty, o wielki Święty, uprosz mi serce uległe łasce, zupełne nawrócenie z mej głównej wady i całkowitą przemianę mego życia w Jezusie Chrystusie.

Święty Pawle Apostole, módl się za nami.

2. Uwielbiam Cię, Jezu, że wybrałeś Apostoła Pawła na wzór i nauczyciela świętego dziewictwa. A Ty, o święty Pawle, drogi mój ojczu, strzeż mojego umysłu, serca i zmysłów, ażebym mógł znać, kochać, służyć jedynie Jezusowi i poświęcić Jego chwale wszystkie moje siły.

Święty Pawle Apostole, módl się za nami.

3. Uwielbiam Cię, Jezu, że przez świętego Pawła dałeś nam przykład i zachętę do doskonałego posłuszeństwa. A Ty, o wielki Święty, wyjednaj mi pokorną uległość względem wszystkich moich przełożonych i przekonanie, że przez posłuszeństwo zwyciężę moich nieprzyjaciół.

Święty Pawle Apostole, módl się za nami.

4. Uwielbiam Cię, Jezu, że przez uczynki i słowa świętego Pawła natchnąłeś mnie prawdziwym duchem ubóstwa. A Ty, o wielki Święty, uprosz mi ducha ewangelicznego ubóstwa, ażebym naśladować cię na ziemi, mógł towarzyszyć ci i w chwale niebieskiej.

Święty Pawle Apostole, módl się za nami.

5. Uwielbiam Cię, Jezu, że dałeś świętemu Pawłowi serce pełne miłości do Boga i Kościoła i że dzięki jego gorliwości zbawiłeś wiele dusz. A Ty, mój Przyjacielu,

wyproś mi pilność w apostołstwie, w modlitwie, w dawaniu dobrego przykładu, w działalności i w apostołstwie słowa, przez co mógłbym zasłużyć na nagrodę przyobiecana dobrzym apostołom.

Święty Pawle Apostole, módl się za nami.

Módlmy się:

Wszzechmogący Boże, Ty powołałeś świętego Pawła Apostoła do głoszenia Dobrej Nowiny wszystkim narodom. Spraw, abyśmy za jego przykładem dążyli do Ciebie i świadczyli wobec świata o prawdzie Twojej Ewangelii. Przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, Twojego Syna, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego, Bóg, przez wszystkie wieki wieków. W: Amen.

Na stronie internetowej Misjonarzy św. Wincentego à Paulo w Krakowie jest propozycja modlitwy na Rok św. Pawła z uwagą: „*Poniższą modlitwę, zawierającą prośbę o dobre owoce Roku św. Pawła, można odmawiać przy różnych okazjach po Mszy świętej lub w czasie nabożeństw*”.

Panie Jezu, nasz Mistrzu i Nauczycielu, Ty zostałeś posłany przez Ojca, by dokonać dzieła zbawienia świata. Ty wybrałeś św. Pawła, Apostoła Narodów, aby zaniósł Ewangelię poganom. Przez jego wstawiennictwo prosimy Cię, Panie, o dar nawrócenia serca i gorliwej modlitwy, o łaskę uważnego słuchania Twego słowa i wprowadzania go w codzienne życie.

Spraw, Najwyższy Pasterzu Kościoła, abyśmy zapaleni gorliwością apostołską św. Pawła odważnie włączyli się w dzieło nowej ewangelizacji i mocą Twego Ducha odnawiali oblicze ziemi. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen⁶.

Jest tam, a także w innych publikacjach, następująca litania do św. Pawła Apostoła:

Litania do świętego Pawła Apostoła napisana przez błogosławionego Jakuba Alberione, założyciela Rodziny Świętego Pawła.

- Miłości Boga Ojca – *zbawiaj nas.*
- Łasko Pana naszego Jezusa Chrystusa – *ożywiaj nas.*
- Udzielanie się Ducha Świętego – *uświęcaj nas.*
- Święty Pawle – *módl się za nami.*
- Ty, coś sam dostąpił miłosierdzia Bożego – *módl się za nami.*
- Ty, któremu objawił się Syn Boży – *módl się za nami.*
- Ty, który byłeś naczyniem wybranym Chrystusa – *módl się za nami.*
- Ty, który byłeś kaznodzieją, apostołem i nauczycielem narodów – *módl się za nami.*
- Ty, coś apostołski swój urząd potwierdził cudownymi znakami i cnotami – *módl się za nami.*
- Ty, który byłeś najwierniejszym sługą Kościoła – *módl się za nami.*
- Ty, któryś poświęcił swe życie na głoszenie Ewangelii Chrystusowej narodom – *módl się za nami.*
- Ty, coś ukochał chrześcijan aż do więzów – *módl się za nami.*

⁶ Zob. <http://www.misjonarze.pl/domy/stradom/kosciol/modlitwy.html>

- Ty, któryś z Chrystusem przybity był do krzyża – *módl się za nami.*
- Ty, przez którego Chrystus żył i mówił – *módl się za nami.*
- Ty, którego nic nie mogło odłączyć od miłości Bożej – *módl się za nami.*
- Ty, któryś podjął więzienia i trudy – *módl się za nami.*
- Ty, który znosiłeś rany i niebezpieczeństwa – *módl się za nami.*
- Ty, który za życia bywałeś porywany do nieba – *módl się za nami.*
- Ty, który chwalebnie wypełniłeś swe powołanie – *módl się za nami.*
- Ty, który po skończonym życiu z utęsknieniem wyczekiwałeś wieńca sprawiedliwości – *módl się za nami.*

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, przepuść nam, Panie.
Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, wysłuchaj nas, Panie.
Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami.

K: Ty jesteś naczyniem wybranym, święty Pawle Apostole.

W: Który głosisz prawdę po całym świecie.

Módlmy się:

Panie, nasz Boże, który wybrałeś świętego Pawła Apostoła na głosiciela Twojej Ewangelii, spraw, aby każdy człowiek otrzymał światło wiary, którą on głosił wobec królów i narodów, a Twój Kościół niech zawsze będzie Matką i Nauczycielką ludów. Przez Chrystusa, Pana naszego. W: Amen.

Na stronie internetowej parafii Wszystkich Świętych w Krakowie są jeszcze inne teksty, a m. in. Hymn ku czci św. Pawła⁷:

1. Dziś wzywam was, bracia najmilsi,
w imię Pana naszego,
abyście zgodnymi się stali
i myśli, i ducha jednego.

*Święty Pawle, Narodów Apostole,
wspieraj Kościół na tym ziemskim padole,
kieruj nami, tak jak Pan prowadził Ciebie,
byśmy razem mogli znaleźć się w niebie.*

2. Uczyłeś, że miłość prawdziwa
łaskawa jest i cierpliwa.
Tym więcej dla innych jesteśmy,
im bardziej jest ona w nas żywa.

Święty Pawle, Narodów Apostole...

3. A życiem dla ciebie był Chrystus,
Zbawiciel całego świata.
W Nim byłeś i ojcem, i matką
dla każdej swej siostry, dla brata.

Święty Pawle, Narodów Apostole...

⁷ <http://www.apostolowie.pl/index.php?op=3&go=6>

4. W zawodach wystąpiłeś dobrych
i wiary swej dochowałeś.
Za sprawą otrzymanej łaski
swe życie dla Pana oddałeś.

Święty Pawle, Narodów Apostole...

Opracowanie polskie muzyki i tekstu Mirosław Gałęski

Na wspomnianej stronie Misjonarzy podana jest także wybrana literatura o św. Pawle w języku polskim:

Dąbrowski E., *Listy do Koryntian, Wstęp - Przekład z oryginału - Komentarz*, Poznań 1965.

Dąbrowski E., *Dzieje Pawła z Tarsu*, Warszawa 1953.

Dzieje Apostolskie, *Listy św. Pawła*, WMWKB 9, red. Frankowski J., Mędała S., Warszawa 1997.

Jankowski A., *Listy więzienne. Wstęp - Przekład z oryginału - Komentarz*, Poznań 1962.

Langkammer H., *Główne tendencje doktrynalne Listów pasterskich*, „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” 25 (1978) z. 1, s. 75-85.

tenże, *Apostoł Paweł i jego dzieło*, Opolska Biblioteka Teologiczna 46, Opole 2001.

tenże, *Problematyka chronologii absolutnej i chronologii relatywnej życia i działalności św. Pawła*, „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” 49 (2002) z. 1, s. 123-128.

Rakocy W., *Paweł - apostoł Żydów i pogan. Łukaszczyński obraz powstania i rozwoju Pawłowych wspólnot*, Kraków 1997.

tenże, *Paweł Apostoł. Chronologia życia i pism*, Częstochowa 2003.

Stępień J., *Listy do Tesaloniczan i Pasterskie, Wstęp - Przekład z oryginału - Komentarz*, Poznań 1979.